

רע"פ 5613/20 - זאקיאלהוזייל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5613/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: זאקיאלהוזייל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפ"ג 7552-07-20 מיום 22.7.2020 שניתן על ידי הנשיאה ר' יפה-כץ והשופטים ג' שלו ו' דנינו

בשם המבקש: עו"ד ירון פורר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (הנשיאה ר' יפה-כץ והשופטים ג' שלו ו' דנינו) בעפ"ג 7552-07-20 מיום 22.7.2020, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (השופט י' עטר) בת"פ 24565-03-19 מיום 21.6.2020.

2. המבקש הורשע ביום 23.6.2019, על יסוד הודאתו, בעבירות של החזקת נשק שלא כדין, לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); והחזקת תחמושת, לפי סעיף 144(א) סיפא לחוק זה.

על פי כתב האישום המתוקן שהוגש נגדו, ביום 4.3.2019 נמצא כי המבקש החזיק במקום מגוריו אקדח מסוג FN בקוטר 9 מ"מ, וכן 20 כדורים בעלי קוטר זהה.

עמוד 1

3. בטרם נגזר דינו, הופנה המבקש לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו. בתסקיר מיום 12.2.2020, עמד שירות המבחן על עברו הפלילי של המבקש, הכולל הרשעה בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע בשנת 2001; החזקת סכין שלא כדין והחזקת סם לשימוש עצמי בשנת 2003; וגרימת מוות ברשלנות בשנת 2008.

עוד צוין, כי נטיית המבקש היא "להשליך את האחריות על מעורבותו הפלילית הקודמת על גורמים חיצוניים לו"; וכי בהתייחס לעבירה דנן מסר המבקש כי החזיק את האקדח להגנה עצמית חרף ידיעתו שהדבר אסור בחוק, וכי לא תכנן להשתמש בנשק.

שירות המבחן ציין עוד כי המבקש נמנע מפעילות פלילית בשנים האחרונות, מתפקד באופן יציב בחייו, קיימת לו תמיכה משפחתית, והוא מעוניין להשתלב בהליך טיפולי.

בנסיבות אלה, המליץ שירות המבחן על הטלת צו מבחן על המבקש, במסגרתו ישולב בקבוצה טיפולית. זאת, לצד עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, ומאסר מותנה שיהיה בו כדי להרתיעו.

4. בגזר דינו עמד בית משפט השלום על מגמת ההחמרה בענישה בגין עבירות של החזקת נשקהנשקפת מפסיקתו של בית משפט זה, המוצאת את ביטויה על דרך הכלל, בהשתת עונשי מאסר לריצוי בפועל אף על נאשמים בעלי נסיבות אישיות מקלות. זאת, בין היתר, נוכח הפוטנציאל הקטלני שברביבו כלי הנשק המוחזקים שלא כדין בידי קבוצות מסוימות באוכלוסייה; הקלות שבביצוע העבירה; הקושי שבאיתור הנשקים על ידי כוחות הביטחון; והשיקול בדבר הרתעת הרבים מפני החזקתם.

כנסיבות לחומרא, נשקלו העובדה כי מדובר בנשק "תקני ותקין"; וכי המבקש החזיק אף תחמושת לנשק. מנגד, נשקלה לקולא העובדה שהנשק הוחזק בביתו ולא על גופו. בהתאם לכך, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, נקבע מתחם העונש ההולם את העבירה בה הורשע המבקש, על 11-33 חודשי מאסר בפועל.

בגדר נסיבותיו האישיות של המבקש, נקבע כי נוכח הזמן הרב שחלף מאז הרשעותיו הקודמות, אין ליתן לעברו הפלילי משקל של ממש לחובתו. ואולם, נטייתו להשיל מעליו את האחריות למעורבותו הפלילית, כעולה מתסקיר שירות המבחן; כמו גם ביצוע העבירה דנן, שנעשתה על רקע תפיסתו שלפיה החזקת נשק היא לגיטימית-נשקלו לחובתו.

מנגד, לזכותו של המבקש נשקלו העובדה שלא הורשע בעבר בעבירה דומה וניכר כי בשנים האחרונות ניסה להיטיב את אורחותיו; הודאתו בעובדות כתב האישום והחיסכון בזמן שיפוטי; נסיבותיו האישיות, ובכללן תאונת דרכים שבה היה מעורב; השלכות הענישה על משפחתו, ובפרט על שמונת ילדיו הקטינים; אורח חייו הנורמטיבי; ונכונותו להשתלב בהליך טיפולי.

נוסף על כך, נקבע כי אין לקבל את המלצת שירות המבחן להשתת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, שכן נוכח עיקרון ההלימה והצורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות אלו, הכלל שנקבע בפסיקה הוא כי העונש בגין עבירות בנשק הוא מאסר שירוצה מאחורי סורג ובריח דווקא. נסיבותיו האישיות של המבקש, ובכללן, ההשפעה

שלמאסרו על משפחתו, נלקחו בחשבון בקביעת עונשו על הרף הנמוך של מתחם העונש, ובכך שלא הושת עליו קנס.

לאור כל האמור, עונשו של המבקש נגזר על 12 חודשי מאסר בפועל; ו-9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירה לפי סעיף 144 לחוק העונשין.

5. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המבקש על חומרת העונש, וקבע כי אף אם מדובר בענישה מחמירה, אין בה כדי להצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור.

עוד נקבע, כי אין להתעלם ממסוכנות המבקש העולה מגישתו שלפיה החזקת נשק שלא כדין לצורך הגנה עצמית מהווה התנהלות מקובלת; וכי הענישה בדרך של מאסר בפועל מתחייבת על דרך הכלל במקרים של החזקת נשק, כדי לשדר מסר מרתיע לציבור בכל הקשור לביצוע עבירות בנשק.

לבסוף, נקבע כי נסיבותיו האישיות של המבקש נלקחו בחשבון בעת גזירת עונשו ברף התחתון של מתחם העונש שנקבע לו, ובכך שלא הושת עליו עונש קנס.

6. מכאן הבקשה שלפניי, במסגרתה נטען כי מתחם העונש שנקבע למבקש "מופרז בחומרתו", וכי עונש המאסר בפועל שהושת עליו חורג באופן משמעותי מחומרת מעשיו.

עוד נטען, כי לא ניתן משקל מספיק לנסיבות עניינו הפרטני, אשר היה בהן כדי להצדיק הקלה בעונשו, שבכללן, הנזק שייגרם לשתי נשותיו ועשרת ילדיו של המבקש - שיוותרו ללא מקור פרנסה; הודאתו בעובדות כתב האישום תוך נטילת אחריות למעשיו; היעדר עבר פלילי בעניינו בשנים האחרונות; והעובדה שלא נעשה שימוש באקדח שהחזיק.

נוסף על כך, נטען כי הבקשה מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות נוכח הסטייה מהמלצת שירות המבחן "אשר הינו הגורם המקצועי, האובייקטיבי והיחידי שיכול לתת חוות דעת מקצועית ומאפשר להכיר את הנאשם על נסיבותיו מעבר לאמור בכתב האישום", כלשון הבקשה.

7. דין הבקשה להידחות.

הלכה ידועה היא כי רשות לערער "בגלגול שלישי" לא תינתן אלא במקרים נדירים המעוררים סוגיה משפטית בעלת חשיבות ציבורית החורגת מעניינו של המבקש, או כאשר עולה חשש ממשי כי נגרם לו עיוות דין או אי צדק קיצוני. זאת ועוד, רשות לערער על חומרת העונש בלבד, לא תינתן אלא במקרים שבהם העונש סוטה במידה ניכרת ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים (רע"פ 5757/18 מריסאת נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (2.8.2018)).

הבקשה דנן, הממוקדת בנסיבותיו האישיות של המבקש ובהשלכות שתהיינה למאסרו על בני משפחתו, אינה נמנית עם מקרים חריגים אלו.

8. לגופם של דברים, עבירות בנשק הפכוכבשנים האחרונות, למרבה הצער, לתופעה נפוצה בקרב אוכלוסיות שונות בחברה הישראלית, המביאה לעתים מזומנות לפגיעה בחפים מפשע ולאובדן חיי אדם. כתוצאה מכך, בית משפט זה שב וקבע כי מתחייבת החמרה ממשית בענישהעל עבירות אלו, על מנת לשדר מסר מרתיע מפני ביצוען (ראו למשל בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח, פסקאות 16-17 לחוות דעתי (5.11.2019); רע"פ 7344/18 מגיד נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.10.2018)).

בנסיבות אלה, אף שעל רקע נסיבותיו האישיים של המבקש, העונש שהושת עליו מחמיר עמו קמעה, לא מצאתי כי הוא סוטה באופן ניכר ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים.

זאת ועוד, בית משפט השלום התחשב בפגיעה שתיגרם למשפחתו של המבקש כתוצאה ממאסרו, ונתן לה משקל בעת גזירת עונשו קרוב לתחתית מתחם העונש שנקבע לו. משכך, לא מצאתי פגם בהחלטתו כי אין בשיקול זה כדי להצדיק חריגה נוספת מהמתחם (והשוו לרע"פ 3565/20 לביא נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (14.6.2020)).

9. לבסוף, לא מצאתי ממש בטענה בדבר סטיית בית משפט השלום מהמלצת שירות המבחן. כפי שכבר נקבע בפסיקת בית משפט זה, להמלצת שירות המבחן ידועה חשיבות רבה באשר לתחומים שעליהם הוא מופקד, ואולם ההכרעה הסופית בעניין העונש מסורה לבית המשפט בלבד, אשר עליו לאזן בין כלל שיקולי הענישה הצריכים לעניין(ע"פ 7519/18 אבו סינה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 לחוות דעתי (14.2.2019)).

זאת, בפרט כאשר קיימים בעניינינו שיקולים כבדי משקל בדבר הצורך בהרתעת הרבים, אשר אינם ממין השיקולים הנשקלים על ידי שירות המבחן, אך נלקחים בחשבון על ידי בית המשפט הגוזר את הדין.

10. הבקשה נדחית אפוא, ועמה גם הבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, ג' באלול התש"ף (25.8.2020).

שׁוֹפֵט